

De mixer als instrument

De Roland Aira-serie groeit gestaag. De nieuwe Aira MX-1 is echter geen klankgenerator, maar een performance mixer die nogal wat bijzondere kenmerken heeft.

door Stefan Robbers > stefan@interface.nl

De MX-1 is het vierde apparaat in de Aira-serie van Roland (vijfde als je de SBX-1 synchbox meetelt). Roland zit niet bepaald stil met deze reeks, die zich richt op de dj-producer/dance-markt, met als voornaamste kenmerk het koppelen van studiosessies met live performances. Ook de MX-1 speelt daar op in: niet alleen is het een mixer, maar tevens een control surface en een audio interface. Verder zitten er tempo start- en stopfuncties op en een hele reeks effecten.

Het uiterlijk doet nog het meest denken aan dat van de TR-8: een plat zwart desktop-model met vooraan elf korte kanaalfaders, daarboven knoppen voor specifieke functies van dat kanaal, links een start/stop-knop, rechtsboven een display voor het tempo en centraal bovenaan een 16-stappen sequencer voor de effecten. Links zitten knoppen voor koptelefoon en cue functies, extra instellingen voor de kanalen en de bediening van het scene-geheugen. Rechts vinden we een mastervolume en led-bars voor het signaalniveau. De schuiven en knoppen zijn groen verlicht, waarbij de verlichting van een schuif uitgaat als de muteknop is ingedrukt, zodat je snel kunt zien of een kanaal actief is. Verder zijn alle knoppen van de effectsequencer verlicht middels multicolor leds, zodat ze verschillende functies kunnen aangeven. Zo houd je ook in het donker het overzicht. De gifgroene rand van eerdere Aira's ontbreekt op de MX-1, wat de meeste gebruikers vermoedelijk niet erg zullen vinden.

Niet standaard

Op de achterzijde zitten alle aansluitingen, en daar wordt meteen duidelijk dat dit geen standaard mixertje is. Roland omschrijft de MX-1 als een 18-kanaals mixer; in de praktijk hangt het aantal inputs af van hoe je hem gebruikt. Er zijn drie standen: Mixer, Extern en Control Surface. Laten we beginnen met de Mixer-stand. Hiermee kun je ten eerste zes analoge ingangen mixen. Ingang 1 t/m 4 zijn mono, voorzien van 1/4" jackconnectors. Ingang 5/6 is een stereo mini-jack-ingang.

Ingang 7/8 is de digitale s/p-dif-aansluiting, en kanalen 9/10, 11/12, 13/14, 15/16 zijn stereo usb-hostingangen voor Aira-apparaten. Kanaal 17/18 ten slotte, is de usb-uitgang van een aangesloten computer. Dan zijn er nog een aux-send/return en midi-in/out.

Elk kanalenpaar correspondeert met één schuif bovenop, zodat we in totaal op elf schuiven komen. De usb-aansluitingen zijn alleen bruikbaar met andere Aira-apparaten, en één ervan is bus-powered. Dit heeft te maken met het feit dat de Aira's een niet-standaard dataprotoocol gebruiken om hun informatie over usb te versturen. Dat levert meer bandbreedte op, maar helaas maakt het andere usb-apparatuur incompatibel.

Livefunctie

Alle faders hebben een eigen set knoppen: onderaan een muteknop, boven de fader een knop om het geluid naar de Beat FX effecten te sturen, en een knop voor de master-effecten. Dan is er nog een selectknop en een draaiknop die verschillende functies kan hebben.

De selectknop activeert het paneeltje links op de mixer, waar je per kanaal nog extra instellingen kunt maken: gain, panning, zes fadercurve-settings en effect-sends voor de Beat FX-sectie en de aux-uitgang. De toneknop bepaalt welke functie de draaiknop boven elk kanaal heeft: een bepaald soort filter of toonregeling. Je kunt zo ook een soort killswitches maken, wat past bij de livefunctie die Roland voor ogen heeft met de MX-1.

De MX-1 is intern volledig digitaal en beschikt over hoge kwaliteit 96kHz converters. De geluidskwaliteit is erg goed, de mixer klinkt punchy en helder. Op de uitgang zit een masteringknop om het signaal extra te boosten en ook dit gaat zonder vervorming en met behoud van de oorspronkelijke klanken van de kanalen.

Effecten

De MX-1 heeft twee effectsecties: de eerste heet Beat FX, wat slaat op het feit dat deze effecten synchroon aan tempo via een step-

SPECIFICATIES

- digitale mixer met 18 kanalen, effecten, transport en tempo controls
- 4 mono inputs analoog
- 1 stereo input analoog
- s/p-dif-in
- 8-kanaals via Aira usb-ingang
- stereo computeringang
- externe modus voor 18-kanaals i/o van en naar daw
- control surface modus voor daw via midi
- geheugen voor 64 scenes
- step-sequenced beat-effecten: filter, sidechain en slicer
- beateffecten per kanaal instelbaar
- step-sequenced master effecten: delay, filter, scatter, flanger, bit crusher
- aux-send en return (tulp) voor extern effect
- master effect performance knop
- cue-functie per kanaal
- mute-functie per kanaal
- 6 fader curves per kanaal
- transportknoppen
- tempoknoppen, shuffle mode en signaalmeter
- usb voor maximaal 18-in/uit op 96kHz, 48k/44,1k, 24-bits
- 4 usb-inputs voor Aira-serie
- mix-out, stereo jack
- hoofdtelefoonuitgang

sequencer te programmeren is. Dus op elke beat kun je een andere effectinstelling gebruiken. Er zijn drie effecten beschikbaar: filter, sidechain en slicer. Je kunt er maar één tegelijk gebruiken per scene. De step-sequencer werkt wel per kanaal. Dit gaat als volgt: met de MFX-knop bepaal je live of het signaal naar de Beat FX gestuurd wordt. Met de selectknop en BFX-knop links bepaal je hoeveel signaal er door de Beat FX-sectie gaat. Vervolgens heb je zestien stappen over vier maten, waarbij elke stap die je activeert het effect aanzet voor die tel. Vooral het filter is overtuigend; de sidechain en slicer werken ook prima, maar zijn niet altijd even nuttig. De Master FX-sectie kun je ook per kanaal activeren, maar het sendlevel is niet regelbaar.

De mastereffecten hebben eveneens een stepsequencer, en bestaat uit zes effecten: delay, filter, scatter, flanger, bitcrush en roll. Er is de keuze om er telkens één tegelijk te gebruiken, waarbij de performanceknop het effect realtime bestuurt. En met de combiknop kun je vijf van de zes effecten achter elkaar laten werken en met de stepsequencer zelfs per stap een andere setting van elk effect programmeren, zodat je bijvoorbeeld een gesequenced combifilter

kunt realiseren. En met de tempoknop kun je per effect nog een parameter instellen zoals type bitcrusher en tempodelaytijd.

De effecten klinken prima en met de step-sequencer heb je enorm veel mogelijkheden, dus een selectief gebruik is verstandig, zeker bij liveoptredens. Voor wie nog meer effecten wil, is er de analoge aux-send/return, waar een extern stereo effectapparaat aan te hangen is. Per kanaal bepaal je dan de hoeveelheid signaal die daarheen gestuurd wordt. Al je instellingen worden opgeslagen in een scene, waarvan er 64 beschikbaar zijn die ook direct opgeroepen kunnen worden. Dat komt natuurlijk erg goed van pas bij livesets.

Andere functies

Zoals gezegd, kun je andere Aira-apparaten via usb aansluiten. De start/stop-knop van de MX-1 bestuurt dan ook deze apparaten, zodat je een centrale bediening hebt. Dat is ook weer prettig bij livegebruik. Maar de MX-1 heeft behalve de mixer nog twee andere functies, die je alleen kunt kiezen tijdens het opstarten, en die daarna permanent worden opgeslagen. Naast de mixer is de er de External-functie, waarmee

INFO

- prijs incl: € 625,-
- distributie: Roland Central Europe
- internet: www.rolandce.com, www.roland.com

de MX-1 in een 18-in/18-uit usb-audio-interface verandert. De inputs worden dan via de ingangsversterker rechtstreeks naar een daw gerout, en 18 uitgangen van de daw lopen via de schuiven naar de masteruitgang van de MX-1. Daarbij kun je dan ook beide effectsecties en de mastering-functie van de MX-1 blijven gebruiken. De derde mogelijkheid is om de MX-1 als control surface te gebruiken. De 18 inputs worden daarbij wel gerout naar de daw, en via de stereo uitgang kun je het signaal uit de daw beluisteren. Alle knoppen en schuiven hebben in deze situatie een midicontroller-functie. Je kunt ze zo toewijzen aan functies van de daw, zoals schuiven en knoppen van kanalen en effecten in je daw-mixer.

Conclusie

De MX-1-mixer is van veel markten thuis, maar is zeker geen 'gewone mixer'. Hij leent zich eigenlijk ook niet zo goed voor standaard gebruik, want van de achttien kanalen zijn er maar zes te gebruiken voor analoge apparatuur, en vanwege de beperkte routing-mogelijkheden is ie niet optimaal voor een analoge liveset-up of studiogebruik. Waar

Roland hem voor bedoeld heeft, daar is hij ook echt goed in: in combinatie met andere Aira-apparatuur en eventueel een paar extra analoge apparaten komt hij uitstekend tot zijn recht. De geluidskwaliteit is van een hoog niveau: helder en strak. De ingebouwde beateffecten vormen een bijzonder leuk speeltje voor liveshows, maar werken ook voor studiogebruik goed als je de step sequencer inzet. De mastersectie-effecten zijn van hoge kwaliteit en door slim met de knoppen en de schuiven te werken, kun je ze prima inzetten op kanalen naar keuze. Verder is het een uitgebreide audio-interface van hoge kwaliteit, en integreert hij als control surface op een simpele manier met daw-software. Die functie is overigens niet al te uitgebreid omdat het alleen via midi control change toewijzingen werkt. De MX-1 is daarmee vooral een zeer zinvolle aanschaf voor Aira-gebruikers die voor hun studio en/of live set-up nog een mixer zoeken. ■

HET OORDEEL

- + goede integratie met Aira-serie
- + goede geluidskwaliteit
- + ook bruikbaar als audio-interface en control surface
- weinig analoge ingangen
- usb-ingangen alleen bruikbaar met Aira-serie

